ASIANTUNTIJALAUSUNTO VALTIOVARAINVALIOKUNNAN VEROJAOSTOLLE

Viite: HE 151/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain 119 ja 124 §:n sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 7 ja 15 §:n muuttamisesta

Kiitän mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja esitän lausuntonani kunnioittavasti seuraavaa.

LAUSUNNON KESKEISET HAVAINNOT

- Esityksen suunta on perusteltu: pitkän aikavälin hyvinvointi perustuu tuottavuuskasvuun, jota investoinnit, innovaatiot ja riskinotto kannattelevat.
- Tutkimuskirjallisuus tukee myönteisen vaikutuksen suuntaa, mutta ei anna luotettavaa arviota sen suuruudesta Suomessa.
- Tappioiden vähennysajan pidentäminen kohdistuu riskinoton ongelmaan suoremmin kuin verokannan alennus, mutta sen vaikuttavuutta rajoittavat TVL 122 §:n omistajanvaihdossäännöt ja vähennyksen nimellisarvoisuus.
- Itserahoitusasteesta huolimatta yhteisöverokannan alennuksen pysyvä nettokustannus julkiselle taloudelle on esityksen omilla luvuilla noin 450–560 miljoonaa euroa vuodessa, ja tappiosäännösten muutoksen vaikutuksen täysimääräistyttyä kokonaisuus on noin 550–660 miljoonaa euroa vuodessa.
- Keskeinen kysymys ei ole vaikutusten olemassaolo vaan niiden riittävyys suhteessa kustannukseen.

YLEISARVIO

Hallituksen esityksen tavoitteena on vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä alentamalla yhteisöverokanta 20 prosentista 18 prosenttiin sekä pidentämällä yritysten tappioiden vähennysoikeutta 10 vuodesta 25 vuoteen. Esityksen peruslähtökohtaa voidaan pitää perusteltuna. Pitkän aikavälin talouskasvu perustuu viime kädessä työn tuottavuuden kasvuun, jota yritysten investoinnit, innovaatiot, kansainvälistyminen ja riskinotto tukevat. Ehdotetut muutokset pyrkivät vahvistamaan juuri näitä kasvun lähteitä.

Taloustieteellisen tutkimuskirjallisuuden perusteella yritysverotuksen keventämisellä voidaan lähtökohtaisesti odottaa olevan myönteisiä vaikutuksia investointeihin ja yritystoimintaan. Kirjallisuus ei kuitenkaan anna yksiselitteistä vastausta vaikutusten suuruudesta, eikä näyttö ole yhtä vahvaa kaikilla vaikutuskanavilla. Verokannan vaikutuksesta yritysten sijaintipäätöksiin ja raportoitujen voittojen kohdentumiseen on melko johdonmukaista näyttöä.[1] Sen sijaan vaikutus investointien määrään riippuu efektiivisestä rajaveroasteesta, johon poistojärjestelmä vaikuttaa vähintään yhtä paljon kuin nimelliskanta.[2] Tämä erottelu on syytä pitää mielessä esityksen vaikutusarvioita luettaessa: esityksessä raportoitu keskimääräisen efektiivisen veroasteen lasku 19,6 prosentista 17,8 prosenttiin kuvaa nimenomaan sijaintikannustinta, ei investoinnin mittakaavakannustinta. Siksi uudistuksen keskeinen kysymys ei ole

[1] Feld, L. & Heckemeyer, J. (2011): FDI and Taxation: A Meta-Study. *Journal of Economic Surveys* 25(2), 233–272; Heckemeyer, J. & Overesch, M. (2017): Multinationals' profit response to tax differentials. *Canadian Journal of Economics* 50(4), 965–994; Viertola, M. (2023): Profit shifting of multinational enterprises: evidence from the Nordics. FIT Working Paper 18.

[2] Devereux, M. & Griffith, R. (2003): Evaluating Tax Policy for Location Decisions. *International Tax and Public Finance* 10(2), 107–126.

niinkään vaikutusten suunta, vaan niiden mittaluokka suhteessa julkiselle taloudelle aiheutuvaan kustannukseen.

SUOMEN KESKEINEN HAASTE: RIITTÄMÄTÖN RISKINOTTO

Suomen yksityiset investoinnit ovat reaalisesti suunnilleen samalla tasolla kuin 2000-luvun alussa, ja bruttokansantuote on esityksessäkin todetulla tavalla kasvanut lähes kahdessakymmenessä vuodessa hyvin vähän. Investointien suhde bruttokansantuotteeseen ei siksi kerro tilanteesta paljoa: se on pysynyt kohtuullisena ennen muuta siksi, ettei nimittäjä ole kasvanut. Keskeinen ongelma ei ole investointien määrä sinänsä vaan yritysten varovaisuus tilanteissa, joissa kasvu edellyttäisi tavanomaista suurempaa riskinottoa. Erityisesti kansainvälistyminen, uuden teknologian hyödyntäminen, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä uusille markkinoille laajentuminen sisältävät huomattavaa epävarmuutta. Syy-seuraussuhde kulkee tässä molempiin suuntiin: heikko kasvunäkymä vähentää investointihalukkuutta siinä missä vähäinen investointi hidastaa kasvua. Juuri tämä kehämäisyys on peruste pyrkiä katkaisemaan se riskinottoa lisäävillä toimilla.

Tästä näkökulmasta tarkasteltuna yhteisöveron alentaminen kasvattaa investoinnin onnistumisesta saatavaa nettotuottoa. Samoin tärkeänä voidaan pitää tappioiden vähennysoikeuden laajentamista, koska se pienentää epäonnistumiseen liittyvää kustannusta. Verokannan alennus vaikuttaa ennen muuta investointien tasoon, tappiontasaus niiden riskipitoisuuteen. Kun valtio osallistuu sekä voittoihin että tappioihin, verotus jakaa riskiä yrityksen kanssa; riskinoton kannalta ratkaisevaa on tappiontasauksen kattavuus.[3] Empiirinen näyttö on tämän kanssa linjassa: riskinotto kasvaa tappiontasauskauden pidetessä, kun taas verokannan alennuksen ei ole havaittu lisäävän riskinottoa.[4] Esityksen kahdesta osasta juuri tappiosäännösten muutos vastaa siten riskinoton ongelmaan täsmällisimmin — verokannan alennuksen perustelu on investointien tasossa ja sijaintipäätöksissä, joissa sen merkitys on todennäköisesti suurempi.

Erityisesti tappioiden vähennysajan pidentämistä voidaan pitää perusteltuna uudistuksena. Se hyödyttää yrityksiä, joiden liiketoimintamalli perustuu pitkään kehitysvaiheeseen ennen kannattavuuden saavuttamista. Tällaisia ovat esimerkiksi teknologia-, tutkimus- ja kasvuyritykset. Samalla verojärjestelmän neutraliteetti paranee, kun yritysten mahdollisuudet hyödyntää liiketoiminnassaan syntyneet tappiot vastaavat paremmin niiden taloudellista todellisuutta.

Kahta rajoitetta on kuitenkin syytä painottaa. Tappiot siirtyvät eteenpäin nimellisarvoisina: viiden prosentin laskentakorolla vasta 25. vuonna vähennetyn tappion nykyarvo on noin 30 prosenttia nimellisarvostaan ja vuosina 11–25 vähennettävien erien keskimäärin noin 40 prosenttia. Uudistuksen arvo yritykselle ja vastaavasti sen hinta julkiselle taloudelle ovat siis nimellislukuja pienempi. Lisäksi tappioiden käyttökelpoisuutta rajoittaa tuloverolain 122 §, jonka mukaan tappiot menetetään olennaisen omistajanvaihdoksen yhteydessä ilman poikkeuslupaa. Mitä pidempään tappiot ovat voimassa, sitä useammin sääntö tulee sovellettavaksi, ja esityksessä ennakoidaankin poikkeuslupahakemusten lisääntyvän. Juuri niillä kasvuyrityksillä, joita uudistuksella ensisijaisesti tavoitellaan, omistajapohja muuttuu tyypillisesti useaan kertaan rahoituskierrosten myötä.

[3] Domar, E. & Musgrave, R. (1944): Proportional Income Taxation and Risk-Taking. *Quarterly Journal of Economics* 58(3), 388–422.
[4] Langenmayr, D. & Lester, R. (2018): Taxation and Corporate Risk-Taking. *The Accounting Review* 93(3), 237–266; Ljungqvist, A., Zhang, L. & Zuo, L. (2017): Sharing Risk with the Government. *Journal of Accounting Research* 55(3), 669–707; Devereux, M., Keen, M. & Schiantarelli, F. (1994): Corporation tax asymmetries and investment. *Journal of Public Economics* 53(3), 395–418.

INVESTOINTIVAIKUTUKSET OVAT MAHDOLLISIA MUTTA EPÄVARMOJA

Esityksen vaikutusarvioissa viitataan tutkimuskirjallisuuteen, jonka mukaan yhteisöverokannan alentaminen voi lisätä investointeja, houkutella ulkomaisia investointeja sekä lisätä Suomessa raportoitavia voittoja. Nämä vaikutuskanavat ovat taloustieteellisesti uskottavia. Samalla on syytä korostaa, että yhteisöverokannan alennus on suhteellisen maltillinen, kaksi prosenttiyksikköä. Tästä syystä vaikutukset voivat käytännössä jäädä rajallisiksi.

Toisaalta jokainen yrityksille jäävä lisäeuro kasvattaa niiden sisäistä rahoituskapasiteettia. Tämä on erityisen merkityksellistä yrityksille, joiden investointeja rajoittaa ulkoisen rahoituksen saatavuus tai korkea rahoituksen hinta. Suomessa rahoitusrajoitteiden merkitys on korostunut viime vuosina erityisesti pienemmissä yrityksissä. Tämä vaikutuskanava saa tukea kotimaisesta tutkimuksesta. Vuosien 2012–2014 kuuden prosenttiyksikön yhteisöverokannan alennus ei lisännyt pienten osakeyhtiöiden keskimääräisiä investointeja, mutta rahoitusrajoitteisten yritysten investoinnit ja arvonlisä kasvoivat.[5] Havainto on linjassa kansainvälisen näytön kanssa, jonka mukaan yritysverokannustimien vaikutukset keskittyvät voimakkaasti pieniin ja rahoitusrajoitteisiin yrityksiin.[6] Kääntöpuolena tämä tarkoittaa, että suuri osa verokannan alennuksen kustannuksesta kohdistuu yrityksiin, joiden investointipäätöksiä se ei muuta.

OLISIKO SAMA TAVOITE OLLUT MAHDOLLISTA SAAVUTTAA TEHOKKAAMMIN?

Esityksen arvioinnissa on perusteltua pohtia myös vaihtoehtoiskustannusta. Sama julkisen talouden panostus olisi periaatteessa voitu kohdistaa esimerkiksi investointiverohyvityksiin, nopeutettuihin poistoihin tai tutkimus- ja kehitystoiminnan kannustimiin.

Taloustieteellinen tutkimus viittaa siihen, että erityisesti tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdistuvat verokannustimet voivat tuottaa veroeuroa kohden suurempia vaikutuksia kuin yleinen yhteisöverokannan alentaminen. Vahvimmassa näyttöasetelmassa T&K-verokannustimen on havaittu lisäävän sekä yritysten T&K-menoja että patentointia, ja vaikutus on ollut voimakkain pienissä yrityksissä.[7] Myös investointiverohyvitykset ja nopeutetut poistot kohdistuvat suoremmin uusiin investointeihin kuin yhteisöveron alennus, joka kasvattaa samalla myös jo tehtyjen investointien tuottoa.

Tähän on kuitenkin liitettävä olennainen kotimainen varaus. Suomessa aiemmin voimassa olleilla korotetuilla poistoilla ei ole havaittu merkittäviä investointivaikutuksia, ja T&K-verovähennyksiä on käytetty vähemmän kuin lakimuutoksia valmisteltaessa arvioitiin.[8] Kansainvälinen näyttö nopeutettujen poistojen tehosta on sen sijaan vahvaa, ja vaikutukset keskittyvät pieniin ja rahoitusrajoitteisiin yrityksiin.[9] Ero viittaa siihen, että ongelma on ollut Suomessa käytettyjen instrumenttien rakenteessa, esimerkiksi hallinnollisessa raskaudessa ja kannustinvaikutuksen epäselvyydessä, eikä instrumenttityypissä sinänsä. Tulevaisuudessa

[5] Harju, J., Koivisto, A. & Matikka, T. (2022): The effects of corporate taxes on small firms. *Journal of Public Economics* 212, 104704.
[6] Zwick, E. & Mahon, J. (2017): Tax Policy and Heterogeneous Investment Behavior. *American Economic Review* 107(1), 217–248.
[7] Dechezleprêtre, A., Einiö, E., Martin, R., Nguyen, K.-T. & Van Reenen, J. (2023): Do Tax Incentives Increase Firm Innovation? An RD Design for R&D, Patents, and Spillovers. American Economic Journal: Economic Policy 15(4).
[8] Einiö, E., Kari, S., Nivala, A. & Äimä, K. (toim.) (2023): Yritysverotukien käsite, luokittelu ja vaikuttavuus. VATT Tutkimukset 193
[9] Ohrn, E. (2019): The effect of tax incentives on U.S. manufacturing: Evidence from state accelerated depreciation policies. Journal of Public Economics 180, 104084; ks. myös viite 6.

kohdennettujen kannustimien hylkääminen tehottomina Suomen aiempien kokemusten perusteella ei ole perusteltua, jos syy tehottomuuteen on ollut toteutustavassa.

Toisaalta kohdennetuilla tukimuodoilla on myös haittapuolensa. Ne lisäävät verojärjestelmän monimutkaisuutta, voivat ohjata investointeja keinotekoisesti tiettyihin kohteisiin ja synnyttävät tulkintakysymyksiä. Tässä suhteessa yhteisöverokannan alentaminen on hallinnollisesti yksinkertainen, läpinäkyvä ja yrityksiä tasapuolisesti kohteleva ratkaisu.

AJOITUS JA ODOTUSVAIKUTUKSET

Uudistuksen ajoitusta on syytä arvioida erikseen. Muutos on ollut tiedossa kevään 2025 puoliväliriihestä lähtien, joten osa vaikutuksista voi välittyä odotuskanavan kautta jo ennen lain voimaantuloa. Odotusvaikutuksen suunta ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Ennakoitu pysyvä verokannan alennus antaa yrityksille kannustimen siirtää tuloutuksia voimaantulon jälkeiseen aikaan ja vähennyksiä sitä edeltävään, jolloin vaikutus verotuottoihin voi olla etupainotteisesti arvioitua suurempi. Investointien ajoitukseen pysyvä kantamuutos vaikuttaa sen sijaan heikommin kuin määräaikainen kannustin, jonka koko idea perustuu ajoituksen muuttamiseen.[10] Esityksessä ei ole arvioitu mahdollista tulojen jaksottamista vuodenvaihteen yli.

Suhdannetilanteen osalta totean, että yhteisöveron alennus tukee investointeja voimakkaimmin silloin, kun markkinoilla on kysyntää ja siten investointikysyntää. Matalasuhdanteessa on mahdollista, että kevennys kanavoituu suuremmalta osin osingonjakoon kuin reaali-investointeihin. Suoraa näyttöä suhdannetilan ja veroelastisuuden yhteydestä ei ole, mutta omistajatason veronkevennysten on havaittu kasvattaneen voitonjakoa ilman vaikutusta yritysten reaali-investointeihin.[11] Suhdannekäänteiden ajoittaminen on kuitenkin käytännössä mahdotonta, ja yhteisöverokannan muutos on pitkien viiveidensä vuoksi lähtökohtaisesti vaikeasti sovellettava suhdannepoliittinen väline.[12] Tästä syystä esitystä on perusteltua arvioida rakennepoliittisena eikä suhdannepoliittisena toimena — ja tällöin sen ajoituksen arvioinnissa painaa ennen muuta julkisen talouden lähtötilanne.

[10] House, C. & Shapiro, M. (2008): Temporary Investment Tax Incentives. *American Economic Review* 98(3), 737–768; Mertens, K. & Ravn, M. (2012): Empirical Evidence on the Aggregate Effects of Anticipated and Unanticipated US Tax Policy Shocks. *American Economic Journal: Economic Policy* 4(2), 145–181.
[11] Yagan, D. (2015): Capital Tax Reform and the Real Economy. *American Economic Review* 105(12), 3531–3563; Alstadsæter, A., Jacob, M. & Michaely, R. (2017): Do dividend taxes affect corporate investment? Journal of Public Economics 151, 74–83.
[12] Ramey, V. (2019): Ten Years After the Financial Crisis. *Journal of Economic Perspectives* 33(2), 89–114

KANSAINVÄLINEN KILPAILUKYKY

Suomen yhteisöverokanta on ollut jo ennen uudistusta kansainvälisesti tarkastellen matala: 20 prosenttia alittaa sekä EU-maiden että OECD:n Inclusive Framework -maiden keskimääräisen nimelliskannan, joka on ollut noin 21 prosentin tasolla. Läntisessä Euroopassa Suomea matalampi kanta on ollut lähinnä Irlannilla ja Liechtensteinilla (molemmat 12,5 prosenttia) sekä Sveitsillä, jossa liittovaltion ja kantonien yhteenlaskettu efektiivinen rasitus jää useissa kantoneissa 12–15 prosenttiin; Islanti on Suomen kanssa samalla 20 prosentin tasolla. Huomionarvoista on myös, että nimelliskantojen kansainvälinen keskiarvo on pysynyt käytännössä muuttumattomana vuodesta 2020, eli pitkään jatkunut laskutrendi on tasaantunut.[13]

Nimelliskanta ei kuitenkaan ole riittävä mittari sijaintipäätösten näkökulmasta. Keskimääräisellä efektiivisellä veroasteella mitattuna Suomen asema on ollut selvästi heikompi: esityksen mukaan Suomen EATR oli vuonna 2025 19,6 prosenttia, mikä ylitti EU-maiden keskiarvon 19,0 prosenttia. Kyse ei ole jo valmiiksi hyvän aseman parantamisesta vaan keskimääräistä heikomman sijaintikannustimen korjaamisesta. Nimelliskanta ja efektiivinen veroaste antavat siis eri kuvan, ja ero syntyy veropohjasta: Suomen veropohja on kansainvälisesti vertaillen laaja. Alennus 18 prosenttiin siirtäisi Suomen EATR:n 17,8 prosenttiin eli noin 0,6 prosenttiyksikköä EU-keskiarvon yläpuolelta runsaan prosenttiyksikön sen alapuolelle.

Nimelliskantojen tasoon nojaavaa verokilpailupainetta ei kuitenkaan ole perusteltua pitää uudistuksen välttämättömänä syynä. Kyse on ennemmin tietoisesta valinnasta vahvistaa sijaintikannustinta tilanteessa, jossa kansainvälinen kantakilpailu on tasaantunut. Liikkumavara tässä suunnassa on silti kaventumassa. Globaalin vähimmäisveron 15 prosentin efektiivinen taso muodostaa tosiasiallisen perälaudan, jota lähestyttäessä täydennysveron maksuvelvollisuuden riski kasvaa, vaikka vähimmäisveron efektiivinen veroaste lasketaankin eri tavalla kuin edellä käytetty EATR. Nimelliskannan alentaminen on siten yhä rajallisemmin käytettävissä oleva kilpailukykyinstrumentti, ja jatkossa painopisteen on joka tapauksessa siirryttävä veropohjaan ja muihin toimintaympäristötekijöihin.

JULKISEN TALOUDEN NÄKÖKULMA

Julkisen talouden vaikutukset voidaan jakaa kahteen osaan.

Ensinnäkin lyhyen aikavälin vaikutukset ovat verrattain selkeitä. Verokannan alentaminen vähentää verotuottoja välittömästi. Tämä on erityisen merkityksellinen kysymys nykyisessä tilanteessa. Suomi on ollut tammikuusta 2026 alkaen EU:n liiallisen alijäämän menettelyssä, ja neuvosto on asettanut Suomelle korjaavan nettomenopolun, joka rajoittaa nettomenojen nimellistä kasvua vuosina 2026–2028. Talouspolitiikan arviointineuvosto on arvioinut, etteivät tähänastiset sopeutustoimet todennäköisesti riitä vuosina 2027 ja 2028.[14] Verotuottoja pysyvästi pienentävä toimi ei tässä tilanteessa ole vaikutuksiltaan neutraali: se joko kasvattaa sopeutustarvetta muualla julkisessa taloudessa tai heikentää nettomenopolun noudattamista.

Toiseksi on olemassa pitkän aikavälin dynaamisia vaikutuksia. Esityksessä arvioidaan yhteisöverokannan alennuksen pitkän aikavälin itserahoitusasteeksi 34–46 prosenttia. Arvio on menetelmällisesti asianmukainen ja perustuu vakiintuneeseen puolijoustokehikkoon, mutta kolme huomiota on syytä kirjata.

[13] OECD (2026): Corporate Tax Statistics 2026

[14] Euroopan unionin neuvoston suositus liiallisen alijäämän korjaamisesta Suomessa, 20.1.2026; Talouspolitiikan arviointineuvoston raportti.

Ensinnäkin, esityksen omaa arviota sovellettaessa myös sen yläreunalla yli puolet staattisesta verotuottomenetyksestä jää kattamatta. Esityksen omilla luvuilla tämä tarkoittaa pysyvää nettokustannusta suuruusluokaltaan 450–560 miljoonaa euroa vuodessa. Tämän lisäksi tappiosäännösten muutos pienentää verotuottoa noin 100 miljoonalla eurolla vuodessa. Vaikutus alkaa asteittain vuodesta 2037 ja on täysimääräinen vuodesta 2051. Kokonaisuus on siten suuruusluokaltaan 550–660 miljoonaa euroa vuodessa siinä vaiheessa, kun molemmat muutokset vaikuttavat täysimääräisesti. Välitön 450–560 miljoonan euron vaikutus vastaa suuruusluokaltaan 0,15 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Toiseksi, itserahoitusaste ei ole sama asia kuin julkisen talouden vahvistuminen. Merkittävä osa laskelman veropohjan laajenemisesta tulee voitonsiirron vähenemisestä eli kirjanpidollisten voittojen uudelleenkohdentumisesta, ei reaalitaloudellisen toiminnan kasvusta. Esityksen laskelmassa voitonsiirtokanavan painona on käytetty kerrointa 0,36, joka perustuu monikansallisten konsernien osuuteen yhteisöveron maksusta vuonna 2022. Kanavan todellinen mittaluokka on kuitenkin todennäköisesti tätä pienempi. Suomen aineistoon perustuvan tuoreen tutkimuksen mukaan tavaroiden siirtohinnoittelun kautta menetetyt yhteisöverotuotot ovat olleet alle prosentin tarkasteltujen konsernien maksamasta yhteisöverosta.[15] Samoin yhtiömuodon muutoksista tuleva yhteisöveropohjan kasvu pienentää vastaavasti ansio- ja pääomatuloveropohjaa, kuten esityksessä itsessäänkin todetaan. Reaali-investointien kasvusta syntyvä itserahoitusosuus on siten esitettyä vaihteluväliä pienempi.

Kolmanneksi, itserahoitusaste ei sisällä muihin verolajeihin kohdistuvia vaikutuksia. Sama mekanismi, joka kasvattaa yhteisöveropohjaa eli investointien lisääntyminen, kasvattaa myös työllisyyttä, palkkasummaa ja kulutusta ja siten muiden verolajien tuottoa. Vastakkaiseen suuntaan vaikuttaa kannustin muuntaa ansiotuloja pääomatuloiksi ja siirtyä yhtiömuotoon, mutta tämä kanava on kooltaan todennäköisesti selvästi pienempi.

Muihin verolajeihin kohdistuvan vaikutuksen mittaluokka voi olla huomattava. Kotimaisessa laskelmassa on esitetty, että kun yhteisöveron alennuksen vaikutus muuhun kuin yhteisöveropohjaan otetaan huomioon, itserahoitusaste voi nousta lähelle sataa prosenttia.[16] Uskottavimmat kausaaliarviot yritysverotuksen vaikutuksista perustuvat yritystason asetelmiin, joissa verrataan veromuutoksen kohteena olevia yrityksiä verrokkeihin. Tällainen asetelma tunnistaa vaikutuksen suhteellisena erona, jolloin koko talouteen kohdistuvat kanavat (kysyntävaikutukset, tuotannontekijöiden hintojen sopeutuminen, yritysten tulo markkinoille ja resurssien uudelleenkohdentuminen) yleensä poistuvat asetelmasta rakenteellisesti. Mikroaineistoon perustuvia estimaatteja voi siksi pitää lähtökohtaisesti kokonaisvaikutuksen alarajana. Makrotason tutkimus kattaisi nämä kanavat, mutta siinä identifiointi on heikkoa ja hajonta suurta, eikä yhteisöveron ja kasvun yhteydestä saada kirjallisuuskatsauksissa täsmällistä arviota.[17] Tämä ei ole näyttöä vaikutuksen puuttumisesta vaan seurausta siitä, ettei käytettävissä oleva aineisto erota sitä riittävällä tarkkuudella.

[15] Viertola, M. (2026): Exploring heterogeneity and asymmetries in transfer pricing: evidence from Finland. International Tax and Public Finance; ks. myös viite 1.
[16] Kangasharju, A. (2024): Yhteisöveron lasku on arvioitua kannattavampaa. ETLA Muistio 151; Valkonen, T., Kauppi, E. & Suni, P. (2014): Simulointeja yhteisöveron alennuksen dynaamisista vaikutuksista Suomessa. ETLA Raportti 41.
[17] Chodorow-Reich, G. (2019): Geographic Cross-Sectional Fiscal Spending Multipliers: What Have We Learned? American Economic Journal: Economic Policy 11(2), 1–34; Gechert, S. & Heimberger, P. (2022): Do corporate tax cuts boost economic growth? European Economic Review 147, 104157.

On avoin kysymys, voiko yhteisöveroasteen lasku olla pitkällä aikavälillä itsensä rahoittava. Valiokunnan päätöksenteon kannalta kuitenkin olennaista on, että myös itsensä kokonaan rahoittavan uudistuksen kustannus on etupainotteinen: verotuottomenetys realisoituu heti, hyödyt vuosien kuluessa.

JOHTOPÄÄTÖS

Kokonaisuutena arvioiden yhteisöveron alentaminen on yritysten toimintaedellytyksiä tukeva ja markkinoita suhteellisen vähän vääristävä uudistus. Ehdotettu kokonaisuus parantaa yritysten kannustimia investoida, kasvaa ja kansainvälistyä sekä vahvistaa Suomen pitkän aikavälin kasvuedellytyksiä.

Erityisen perusteltuna voidaan pitää tappioiden vähennysajan pidentämistä, joka kohdistuu suoraan yritysten riskinottohalukkuuteen sekä kasvuhankkeiden kannattavuuteen.

Taloustieteellisen tutkimuksen perusteella on kuitenkin epävarmaa, kuinka suuriksi investointi- ja kasvuvaikutukset käytännössä muodostuvat Suomessa. Uudistuksen keskeinen kysymys ei siten ole, syntyykö myönteisiä vaikutuksia, vaan ovatko ne riittävän suuria suhteessa julkiselle taloudelle aiheutuvaan kustannukseen ja olisiko vastaava kasvuvaikutus ollut mahdollista saavuttaa kustannustehokkaammin vaihtoehtoisilla politiikkatoimilla.

Mauri Kotamäki

Valtiotieteiden tohtori

Ekonomisti